

Ludere necesse est

Ce poate face o actriță, când jocul reorganizărilor instituționale o îndepărtează de scenă? Reorientarea spre o altă carieră se exclude, deoarece ea simte nevoia irepresibilă să joace, să-și manifeste talentul ajuns la maturitate. Asocierea cu alte instituții, eventual independente, este dificilă, căci presupune o penibilă activitate de autoimpresariat. Inventarea unei noi structuri cere abilități care-i sunt străine. Știe doar atât, că trebuie, cu orice preț, să joace, în orice condiții, în orice loc, pentru orice public. A trăi nu este necesar, a juca este necesar, pentru actor *ludere necesse est*. Cuvântul latin pentru actor nu este doar *actor* sau *histrion*, ci și *luser*, care rimează în mod nefericit cu englezescul *loser*.

Silvia Codreanu ar juca orice, numai rolul *loser*-ului, nu. Lipsită de umbrela instituțională, a jucat de una singură la Muzeul Literaturii Române, la Teatrul Podul al Casei Studenților, în ultimă instanță, ar juca pe o cuvertură, în stradă, ca Gelsomina lui Fellini, fără să aibă nevoie de protecția vreunui Zampano. Se pare că, în fine, norocul i-a surâs, căci Teatrul Act i-a oferit un spațiu adecvat și un public avizat. Acum poate arăta de ce este în stare.

Fină cunoscătoare a literaturii contemporane (nu doar dramatice, dovadă că a susținut numeroase recitaluri de poezie sofisticată), Silvia Codreanu a ales piesa regretatului Iosif Naghiu, *Călătorii cu Alice*, pe care a adaptat-o sub titlul *Alice, o piesă neterminată*. Neterminată este un fel de a spune, căci în vremea noastră, plină de acțiuni dramatice, lipsite de deznodământ, orice piesă care se vrea „oglindea timpului” nu poate fi decât neterminată.

Piesa are două personaje feminine, ambele numite Alice. O Alice vagabondează prin lume, ca o Moll Flanders mai păguboasă, când înfometată, când drogată, când beată, când violată. Monologul ei, cu reale virtuți poetice, amalgamează relatările aventurilor sordide cu fantezmele legate de spațiul cultural originar. Cealaltă Alice este o actriță aflată în

difficultate, care luptă cu vitregia vremurilor, nu atât pentru a-și exercita profesia, cât pentru a-și împlini vocația. Actrița este fascinată de monologul aventurieri, pe care dorește să-l joace. Ambiguitatea situației, care constă dintr-un transfer bidirecțional de personalitate, este potențată de faptul că Silvia Codreanu interpretează ambele roluri.

Silvia Codreanu câștigă pariul în confruntarea cu adversitatea, iar regia fină și inventivă a lui Petru Ionescu contribuie nu puțin la reușita spectacolului. Prima apariție, excelent gradată, în care Alice iese ca din pământ, un spațiu chthonian, plin de gunoaie și sticle goale, este memorabilă. Alunecările repetate, pe planul înclinat, sugerează cu grație degingolada. Tranzițiile de la un personaj la altul sunt excelent realizate, păstrând granița dintre identitate și alteritate. Energia actriței iradiază mereu, umplând spațiul și zguduind spiritul, fie că se dezlănțuie vocal și gestual, fie că arde mocnit, ca într-un vas sub presiune. Silvia Codreanu are un bun instinct al interacțiunii cu spectatorii, știind exact cum să-i implice, până unde să meargă și când să se oprească. Scena mânăirii păpușilor, a dușului, finalul emoționant rămân pregnant în amintire.

Desigur, se simte că activitatea scenică a actriței este, de la un timp, intermitentă. Reacțiile publicului, seară de seară, comentariile mai mult sau mai puțin răutăcioase ale colegilor, observațiile câte unui regizor mai puțin complezent sunt esențiale pentru menținerea în formă, iar interpreta a fost, din nefericire, mult timp lipsită de toate acestea. De asemenea, așa observa că predilecția, mai mult sau mai puțin rezultată din constrângere, pentru recital, pentru *one-woman-show* riscă să-i diminueze, în timp, capacitatea de relaționare cu alți actori. Mari vedete ale teatrului ca Rachel sau Sarah Bernhardt au avut, și ele, o relație dificilă cu spațiul instituțional, pe care au rezolvat-o luându-și lumea în cap și dând recital după recital. Pentru Silvia Codreanu, o asemenea soluție nu ar fi nici fericită, nici realizabilă. De aceea, ne bucură receptivitatea prin care Teatrul Act a știut să o dovedească, găzduind un Act de aleasă cultură.

Teatrul Act din București – Alice, o piesă neterminată de Iosif Naghiu. Regia: Petru Ionescu. Interpretare: Silvia Codreanu. Data premierei: 26 martie 2010.

Nicolae PRELIPCEANU

O comedie spumoasă

Teatrul de Comedie pune în scenă și tragedii, în schimb comedia cucerește, rând pe rând, și celelalte teatre. Nu-i vorba, la „Nottara“ nu **39 de trepte** după Hitchcock e prima comedie în curs, s-a jucat din nou și *Scandal la operă*. Când cu vârsta rotundă a lui Mircea Diaconu. **39 de trepte** nu este, de fapt, chiar după Hitchcock, asta e mai degrabă reclama care i se face spectacolului, pentru că, atât scenariul filmului, cât și piesa, au o sursă comună, un thriller de spionaj dinainte de Primul Război Mondial, de scriitorul englez John Buchan. De altfel, și ecranizări au fost mai multe după această carte de spionaj, dar se menționează numai Hitchcock, pentru că el e cel mai cunoscut ecranizator al romanului.

Petre Bokor a reușit un spectacol foarte animat, o comedie bufă, în care totul este luat în râs, toate prefabricatele literaturii de spionaj, cu agenți care-l urmăresc pe presupusul spion, cu scene imposibile altfel decât într-o parodie. Ce mai parodie s-ar putea face și după *007*, admitând că nu e o comedie mascată acest film, așa serios cum se pretinde!

Patru actori, Alexandru Jitea, Luminița Erga, Adrian Văncică și Alexandru Mike Gheorghiu, toți cu foarte clare calități pentru acest tip de comedie, joacă nu mai puțin de 40 de roluri, dacă n-am greșit eu numărătoarea. Desigur, ele se succed fulgerător, pentru că altfel ar trebui să stai în sală ore și ore, dacă fiecare ar avea conturul unui personaj măcar secundar. Dar așa, totul se rezolvă într-o oră și patruzeci de minute, timp în care, ca spectator, nu te plictisești deloc. Numai Alexandru Jitea are norocul să nu trebuiască să se tot schimbe, fiind de la un cap la altul același personaj, englezul *Richard Hannay*, în casa căruia este ucisă o presupusă spioană, motiv pentru care el trebuie să plece, să caute